

NORGES ENESTE VETERANMAGASIN

VETERAN

UTGIS AV NORGES VETERANFORBUND FOR INTERNASJONALE OPERASJONER // DESEMBER 2023

- SITTER I SHELTER DAGLIG De siste månedene har vært preget av en eskalerende konflikt mellom Israel og Hamas. 60 nordmenn tjenestegjør i området. Konflikten gjør jobben vanskelig. [» 6](#)

Nr.4-2023
ISSN: 1894-1974

Utgiver: NVIO
Bygning 60, P.B. 1550 Sentrum
0015 Oslo

Redaktør: Hege Kofstad
Tlf: 412 33 448
e-post: hege.kofstad@nvio.no
Neste nummer av Veteran (nr 1-2024)
kommer ut ca 15. mars
Deadline 30. februar

Forsidebilde:
AI-generert bilde fra Wepik.com,
tilrettelagt for Veteran av Superdigg.

Ettertrykk tillatt ved kildeangivelse.
Opplag: 7.500

F Fagpressen

VETERAN arbeider etter redaktørplakaten og er en del av Fagpressen. Fagpressen er en interesseorganisasjon for seriøse fagblader og tidsskrifter i Norge.

Grafisk produksjon og lay out:
Superdigg AS
post@superdigg.no

MISLYKKET OPERASJON FN er i ferd med å avslutte den fredsopprettende operasjonen i Mali, MINUSMA, hvor norske personell har bidratt siden 2013. [» 14](#)

SPEIDERJENTA BLE FORSVARSTOPP Ingrid Margrethe Gjerde er nytilsatt sjef for Forsvarsstaben og nestkommanderende for Forsvarssjefen. [» 24](#)

FN-ERSTATNING Arild Lihaug og Bjørn Dåvøy har lagt ned tusenvis av timer for erstatningsordninger for veteraner. [» 36](#)

TAKK FOR INNSATSEN På selveste FN-dagen var det duket for medaljeseremoni på Forsvarsmuseet, Akershus festning. [» 44](#)

PRESIDENTEN

ofauske@yahoo.no

Kjære alle veteraner

2023 har vært nok et år som har minnet oss om at fred, frihet og demokrati ikke er noe vi kan ta for gitt. Krigen i Ukraina fortsetter, og vi er vitne til en frihetskamp Europa ikke har sett maken til siden 2. verdenskrig. Krigen mellom Israel og Hamas foregår i et område mange norske veteraner har et nært og personlig forhold til. Beskyldninger om brudd på Krigens Folkerett rettes mot begge sider, antisemittisme brer om seg over nesten hele verden, og muslimhets og -hat flourer. Vi er skrekkslagne vitner til krigens redsler som sivilbefolkningen må holde ut, og gjennom mediene og historiene som fortelles, ser vi med selvsyn hvordan mennesker har det når de opplever forhold der lov og rett og respekt for menneskerettigheter er mangelvare og/eller fraværende. Det er med andre ord en særdeles urolig verden som omgir oss.

Det nokså fredelig her hos oss, men vi må vite å ta våre forholdsregler også her. Heldigvis har vi fått to rapporter med anbefalinger om hvordan vi best bør trygge vår egen fred og sikkerhet. Forsvarskommissjonen og Totalberedskapskommissjonen har levert grundige analyser over vår egen forsvars- og beredskapevne, og de har begge gitt gode anbefalinger om hvordan forsvars- og beredskapevnen vår bør styrkes. Dessverre ser det ut til at hverken regjeringen eller opposisjonen har forstått alvoret. Det vises i hvert fall ikke i regjeringens budsjett eller i opposisjonens alternative budsjetter at budskapet er forstått.

Jeg sier som ordføreren i Sør-Varanger: «Vi er fortsatt bedårende naive i Norge når det kommer til å forstå hva slags verden vi lever i».

Jeg er også skuffet over regjeringens innsats for veteraner. Foreløpig har vi ikke sett noe av lovnaden i Hurdalsplattformen om at innsatsen for veteraner «skal styrkes». Etter mer enn to år inn i regjeringensperiode hadde jeg ventet mer enn at «det er vanskelig å få interdepartementalt samarbeide til å fungere», som en ledende aktør i Forsvarsdepartementet uttalte i høst. Internt i NVIO er det imidlertid mye å glede seg over. Det blir gjort godt arbeid for våre veteraner både lokalt

og sentralt, og vi ser en økende tendens til samarbeid mellom lokalforeningene i den enkelte region. Dette er en svært ønsket utvikling som gjør at vi kan utnytte ressursene bedre, slik at vi kan gi et enda bedre tilbud til norske veteraner.

Samarbeidet mellom NVIO og Heimevernet vil jeg også trekke fram. I enkelte lokalforeninger er det allerede etablert et samarbeid som gjør at HV-personell kan få dra nytte av vår Kameratstøtte, og andre steder stiller våre medlemmer opp når HV trenger støtte til sin virksomhet. Dette er et samarbeid som har et stort potensiale for å kunne utvikles videre.

2024 blir et spennende år. Gjennom Board of Nordic Veterans Federations (BNVF) der Norge nå har presidentskapet, ønsker de største veteranorganisasjonene i Norge, Sverige, Finland og Danmark å inkludere veteranorganisasjonene i Baltikum med sikte på et tettere samarbeid. Vi tror at vi sammen både kan være med på å påvirke våre respektive politiske myndigheter, og at vi kan tilby kompetanse og erfaring innenfor f.eks kameratstøtte til andre som måtte trenge det. Ikke minst tror jeg nettopp dette vil kunne være svært nyttig for veteranene i Ukraina på sikt.

Det kommer også viktige diskusjoner internt i NVIO om hvordan vi skal utvikle organisasjonen vår videre. Her blir Ledersamlingen i 2024 svært essensiell. Da skal vi ta med oss signalene fra siste Landsmøte, og legge grunnlaget for de beslutningene vi skal ta på neste Landsmøte i 2025.

Nå nærmer julen seg, og de fleste av oss ser fram til litt roligere dager sammen med venner og familie. Men det er ikke alle som ser like mye fram til julen. La oss se også dem. La oss ta den telefonen, eller dra på det besøket, som kan være med på å gjøre julen litt bedre for de som trenger det.

Jeg ønsker alle en fredelig og God Jul, og et riktig Godt Nytt År når den tid kommer.

Ole Asbjørn Fauske

VEFAM-undersøkelsen: - Vi må forebyg

Bjørn Robert Dahl

Generalsekretær
NVIO

28. november ble rapporten fra forskningsprosjektet Veteraners familier: Psykisk helse og hverdagsliv etter utenlandsoperasjoner (VEFAM) overlevert forsvarsminister Bjørn Arild Gram.

Prosjektet er utført på oppdrag av Forsvarsdepartementet (FD), Forsvaret, Barne- og familiedepartementet samt Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) av Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) med Arnfinn J. Andersen som prosjektleder, og Anette Brunovskis og Belinda Ekornås som utførende forskere.

NVIO har alltid ment at økt kunnskap om betydningen av tjeneste i internasjonale

operasjoner er viktig for å kunne forebygge skadevirkninger for veteranene og deres familier. Vi setter stor pris på arbeidet som er gjort og vil ta funnene med oss i vårt videre arbeid.

Jeg hevder at vi jobber for over 500 000 mennesker i Norge da det rundt hver veteran er 7-10 familiemedlemmer og venner som blir påvirket av at noen påtar seg et oppdrag på vegne av Norge og deployerer til en operasjon i utlandet. Nå er det ikke de store overraskelsene som fremkommer, men det er betryggende at mye av det NVIO har tatt til orde for nå blir underbygget av forskning på området.

Jeg vil trekke frem et par momenter i forskningen. For det første sies det at det er ulike utslag på helse og livskvalitet for de enkelte familiedlemmene. Mange veteraner opplever at deltagelsen i internasjonale operasjoner har bedret helsen, mens partnerne sier den har forverret deres helse. Det viser igjen viktigheten av å fokusere på de 500 000. Rapporten konkluderer med at det er viktig med forebygging, ikke brannslukking. En proaktiv, forebyggende tilnærming til familiens helse. Det vil si at familiene skal vite på forhånd at de blir ivaretatt, vi kan ikke komme løpende etter å prøve å rydde opp. Men det er dess-

gge, ikke brannslukke

verre slik veteranpolitikk og veteranarbeid har vært opp gjennom årene. Kanskje vi nå kan begynne å bli proaktive. Deretter kommer rapporten med en påstand om at i møte med sivile institusjoner kan det være sannsynlig at de som jobber der har lite kjennskap til lignende erfaringer, og at veteranfamilier kan bli gjort mer spesielle enn de selv opplever å være. Det er vel noe vi kan skrive under på, og det å bli gjort for spesiell kan bli ekskluderende. NVIO har tro på modellen om å bygge opp kompetansemiljøer tilsvarende KVM/NAV Elverum og at Forsvaret internt har familiekoordinatorer som kan være et innslagspunkt for familiene. Da er det synd å se at antallet familiekoordinatorer i Forsvaret går ned, og det er også synd å se at det kun er to departementer som har inkludert noe om veteraner og deres familier i neste års statsbudsjett, FD og HOD. Manglende forpliktelse fra andre departementer har vært en tematikk NVIO har tatt opp gjennom arbeidet med regjeringens tiltaksplan for det videre veteranarbeidet. Tiltak som alle er samstemt positive til, er tiltak på veteran-senteret. I NVIOs innspill til regjeringens tiltaksplan foreslo vi en økning av antall overnattingsdøgn på Bæreia, og

”Jeg er glad for at rapporten kommenterer internasjonal innsats. Operasjonsmønstret til Forsvaret har endret seg gjennom årene, men fraværet av en forelder er den samme.

det er godt å se at den positive effekten FVS har underbygges av innspillene fra de som har deltatt i studien. De nevner også veteranorganisasjonenes arrangementer som positive. Oppi det positive tas det frem at det er en klar opplevelse av at Forsvaret kutter i velferdstiltak. Dette har en praktisk, men også en sterk symbolsk betydning. Samtidig er innsparingene småpenger i forsvarsbudsjettet. Da er det ikke betryggende at tildelingene på området fortsetter sin nedadgående trend. Jeg er glad for at rapporten kommenterer internasjonal innsats. Operasjonsmønstret til Forsvaret har endret seg gjennom årene, men fraværet av en forelder er den samme. Det som er synd er at geografiske definisjoner gjør at familiene ikke har de samme rettighetene. NVIO har tatt til orde for å diskutere

ivaretagelse av personell og familier til de som påtar seg et oppdrag utenlands på vegne av staten, men vi har møtt motbør da det hele tiden snakkes om at dette blir så dyrt. Jeg henviser til rapportens anbefaling om å være proaktiv i arbeidet. En gruppe som ikke var grunnlag for denne studien, men som er interessant å se på, er foreldre i oppadstigende linje. Foreldre til de unge som påtar seg et slikt oppdrag. Det er mange bekymrede foreldre som sitter hjemme mens deres sønner og døtre tjenestegjør i operasjoner utenlands. Nå er det viktig å omsette forskning til handling. I VEFAM-studien får regjeringen mange gode forskningsbaserte innspill til sin tiltaksplan for det videre veteranarbeidet, og som generalsekretær i NVIO har jeg store forventninger om at så skjer.

- Sitter i shelter daglig

De siste månedene har vært preget av en eskalerende konflikt mellom Israel og Hamas. 60 nordmenn tjenestegjør i området. Konflikten gjør jobben vanskelig. >>

Norsk FN-soldat fra UNTSO-styrken på OP55 som er en del av Observer Group Golan (OGG) på Golan, området mellom Syria og Israel, i 2019. Foto: Torbjørn Kjosvold

7. oktober 2023 gjennomførte Hamas et omfattende angrep mot Israel, som resulterte i israelsk respons med massiv bombing av Gazastripen. Dette har ført til akutt mangel på mat, rent vann og sikkerhet i området. Så langt er 12 000 mennesker drept, over 4 000 av dem barn. Situasjonen har også ført til at 1,5 millioner mennesker er internt fordrevne, og mange har mistet sine hjem. Konflikten påvirker også forholdene i nabolandene.

7. oktober 2023 gjennomførte Hamas et omfattende angrep mot Israel, som resulterte i israelsk respons med massiv bombing av Gazastripen. Dette har ført til akutt mangel på mat, rent vann og sikkerhet i området. Så langt er 12 000 mennesker drept, over 4 000 av dem barn. Situasjonen har også ført til at 1,5 millioner mennesker er internt fordrevne, og mange har mistet sine hjem. Konflikten påvirker også forholdene i nabolandene.

Forsvaret har cirka 60 tjenestemenn i Midtøsten per dags dato, omtrent halvparten av disse tjenestegjør i UN Truce Supervision Organization (UNTSO), Multinational Force and Observers (MFO) og Nasjonalt støtteelement (NSE) i Jordan. NVIO får imidlertid ikke lov til å snakke med noen av disse direkte. - Vi må på nåværende tidspunkt si nei til medie-henvendelser da dette er en pågående situasjon. FN er også tilbakeholdne på hva som kommer ut fra teateret. Parallelt har vi fortløpende og god dialog med norsk SNR, sier Jonny Karlsen i Forsvarets operative hovedkvarter (FOH).

Han kan derimot si noe om hvordan situasjonen er for det norske personellet i UNTSO på generell basis. - Arbeidsdagen til personellet i UNTSO er varierende, alt etter hvor de holder til. I Sør-Libanon er de tidvis mye i shelter på grunn av situasjonen i området og den siste tiden har det vært daglig. Likevel føler personellet seg trygge og godt ivaretatt. ■

Norske FN-observatører på Golanhøyden (2015). Foto: Marthe Brendefur, Forsvaret

📺 Dette har blitt den nye normalen for personellet i misjonsområdet, sier Karlsen.

14 FN-OBSERVATØRER

Sjef for observatørstyrkene i Libanon, Frits Atle Andersen, snakket om situasjonen i podcasten Forsvarspodden. Han er en av 14 norske observatører som jobber med å overvåke den gamle fredsavtalen mellom Israel og de arabiske landene.

- Hvis vi går tilbake til 7. oktober, da Hamas angrep Israel, endret hverdagen seg over natta. Hverdagen har blitt mer uforutsigbar. Vi har sittet periodevis, nesten uten unntak, daglig i shelter. Det gjør at vi ikke får vært ute og gjort primærjobben vår. Det

er aktører her i Sør-Libanon som støtter den palestinske saken i Gaza og på Vestbredden. De har angrepet Israel med blant annet raketter. Det er ikke kamphandlinger her som i soldat mot soldat, i stedet forsøker man kanskje å ta ut israelske overvåkningskameraer, og israelske posisjoner langs Blue Line. Da forsvarer israelerne seg og skyter tilbake og prøver å ta ut de utskytningssjessene som de identifiserer på libanesisk side, sier Andersen.

Andersen sitter i Naquora, 5-6 kilometer nord for Blue Line, en avgrensningsslinje mellom Libanon og Israel og Libanon og Golanhøydene. I Naquora er de sam-

lokalisert sammen med UNIFIL.

UNIFIL-SOLDATER SKADET

- Det er et par UNIFIL-soldater som har blitt lettere skadet. Det ene var en trommehinne som ble sprengt, og det andre var rikosjetter fra en murvegg som traff en person. Det er det jeg kjenner til. Vi er ikke en part i konflikten, og heller ikke et mål for noen av partene, sier Andersen i podcasten.

Våpenhvileavtalene som foreligger er mellom statene Libanon og Israel, og Israel og Syria. Det er også en fredsavtale mellom Egypt og Israel, som blir overvåket av MFO. Det som foregår på Vestbredden er derfor

”

- Vi er ikke lenger så mye ute på patrulje på grunn av sikkerheten. Og vi er ikke så mye langs Blue Line som vi pleier, av frykt for å være på feil sted til feil tid.

ikke en del av FN-observatørens mandat. Samtidig er det som skjer på Gaza noe som har direkte innvirkning på hvordan partene i Libanon agerer, sier Andersen.

FEIL STED TIL FEIL TID

- Vi er ikke lenger så mye ute på patrulje på grunn av sikkerheten. Og vi er ikke så mye langs Blue Line som vi pleier, av frykt for å være på feil sted til feil tid. Det kan også være udetonerte granater som ligger i nærheten av der vi patruljerer. Det har vi avdekket et par ganger. Men vi er ute hver dag, og prøver å gjøre så mye som mulig innenfor de tidsvinduene vi har tilgjengelig – når vi ikke må i shelteret eller må holde oss rolig i en FN-posisjon fordi sikkerhetssituasjonen ikke gjør det mulig, sier han.

Jonny Karlsen ved FOH bekrefter at den kan være vanskelig for personellet å få gjort jobben de er satt til å gjøre.

- Personellet har tidvis innskrenket handlefrihet, men utfører sine oppdrag når det er mulig og i henhold til operasjonen. Leaveavløsning har til nå, stort sett gått greit, bortsett fra at reise til og fra flyplassen kan ta lengre tid, sier Karlsen.

SNACK MED DE HJEMME

Andersen sier det er viktig å holde de hjemme jevnlig oppdatert.

- Jeg oppfordrer dem som jobber for meg til å holde de hjemme oppdatert. Men så er det også sånn at ofte når vi er i shelteret har vi ikke mobildekning. Så selv om man ikke skulle få tak i oss til enhver tid, er sannsynligvis alt fint, avslutter han.

Norske soldater har tjenestegjort sammenhengende i
Midtøsten siden 1948. Her er DANOR-bataljonen i Gaza-
området i 1959. Foto: Nils Egelien

Mali: *En mislykket operasjon*

- Kan sammenlignes med Afghanistan

FN er i ferd med å avslutte den fredsopprettende operasjonen i Mali, MINUSMA, hvor norske personell har bidratt siden 2013. Grunnen er at FN-styrkene ikke har klart å bedre situasjonen, og nå har mistet tilliten i befolkningen. Norske Mali-veteraner mener allikevel at det norske personellet bidro positivt til situasjonen i Mali, men er bekymret for situasjonen videre. >>

FN er i ferd med å avslutte den fredsopprettende operasjonen i Mali, MINUSMA, hvor norske personell har bidratt siden 2013. Grunnen er at FN-styrkene ikke har klart å bedre situasjonen, og nå har mistet tilliten i befolkningen. Norske Mali-veteraner mener allikevel at det norske personellet bidro positivt til situasjonen i Mali, men er bekymret for situasjonen videre. Da internasjonale styrker trakk seg ut av Afghanistan, raste diskusjonen om hvorvidt operasjonen hadde vært mislykket – og om den norske innsatsen, som krevde flere norske soldaters liv, var bortkastet. Når internasjonale styrker nå trekker seg ut av Mali er det stille, til tross for at det har mange paralleller med uttrekningen fra Afghanistan, sier forsker ved Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI), Morten Bøås. Da FN, med Frankrike i spissen, gikk inn i Mali med fredsopprettendestyrker i 2013, var det til stor jubel. De var ønsket velkommen av lokalbefolkningen, som trengte beskyttelse. Men MINUSMA-operasjonen har ikke vært vellykket, mener Bøås.

FEIL MANDAT

– Jeg tror mye av problemet har vært at mandatet har vært for omfattende og ambisiøst. Da jeg først leste gjennom det, tenkte jeg at dette går jo ikke. Og det har det heller ikke gjort. FN-styrkene klarer ikke å være til stede overalt alltid, og ble dratt inn i en form for asymmetrisk mobil krigføring de verken var forberedt på eller satt i stand til å handtere. Det er sammenlignbart med det som skjedde i Afghanistan.

Lokalbefolkningen ønsket beskyttelse gjennom FNs tilstedeværelse, men det ble isteden litt beskyttelse, iblant. – FN kunne være til stede i et område den ene dagen, før maliske regjeringsstyrker kom neste dag. Den tredje dagen kom lokale grupper og stjal alle kuene fra bøndene, og på den fjerde dagen kom jihadistene og lovet å skaffe kuene tilbake, mot at man støttet dem. Femte dagen kom kanskje FN-styrkene tilbake igjen, sier Bøås.

INGEN TILLIT

– FN-styrkene har ikke klart å gjøre **»**

Frigg lastes med personell og gods. Turen denne dagen går både til Gao og Kidal. Foto: Sigurd Tonning-Olsen

”

- Selv om FN ikke klarte å løse sitt oppdrag i henhold til mandatet, vil jeg hevde at Luftforsvarets og Norges bidrag til operasjonen var vellykket.

DIDRIK SAND

*Maliske soldater foran C-130J Hercules på flyplassen i Bamako.
Foto: Martin Mellquist, Forsvaret*

📡 situasjonen bedre. Resultatet er at FN har mistet tilliten i befolkningen. Sånn sett kan man si at MINUSMA-operasjonen er mislykket. Samtidig kan man spørre seg hvordan det hadde vært hvis de ikke hadde vært der. Det er ganske sikkert at FN-styrkene har hatt en konfliktdempende effekt, mener han.

Luftforsvarets sjefssersjant, Didrik Sand, tjenestegjorde i NORTAD II og III, og ledet planleggingen av alle de tre bidragene fra luftvingnivå.

- Selv om FN ikke klarte å løse sitt oppdrag i henhold til mandatet, vil jeg hevde at Luftforsvarets og Norges bidrag til operasjonen var vellykket, sier han.

- Luftforsvaret bidro i tre perioder (2016, 2019 og 2021) med en C-130J Hercules. I tillegg til Luftforsvarets bidrag fra 2016, bidro Norge de første årene av operasjonen med

informasjonsinnhenting, sammenstilling av innsamlede data og analysering av dette gjennom All-sources Information Fusion Unit (ASIFU). Dette økte MINUSMAs kapasitet til å skape en god situasjonsforståelse over de ulike partene i konflikten i dette enorme landet, sier Sand.

Norge innførte også en rotasjonsordning med et knippe andre nasjoner, hvor man stilte med et taktisk transportfly mer eller mindre kontinuerlig fra januar 2016 til våren 2022. Fra etableringen av ASIFU og frem til sensommeren 2022 driftet og vedlikeholdt Norge Camp Bifrost utenfor Bamako, slik at rotasjonsordningen kunne driftes nærmest sømløst mellom de ulike nasjonene.

- Den erfaringen Luftforsvaret tilegnet seg, med å operere under ekstreme klimatiske forhold, har vært svært nyttig og gjør for-

svarsgrenen bedre rustet til operasjoner i Afrika og i andre områder med ørken, regntid og ekstrem varme i fremtiden. Som veteran fra både Afghanistan og Mali mener jeg at historien viser oss at slike operasjoner krever en villighet til å stå i operasjonen lenge, og at sittende styresmakter må ha både tillit i befolkningen og at de samtidig ønsker støtte fra vestlige styrker, avslutter Sand.

Katrine Jakobsen er befalsutdannet og har også tjenestegjort blant annet i Afghanistan. Hun har jobbet som lege i MINUSMA. - Jeg mener helt klart at vi bidro med noe positivt i Mali, sier hun. For eksempel gjorde Hercules-bidraget at vi fikk transportert både FN-materiell og soldater rundt i landet på en rask og trygg måte. Det gjorde at FN-personell slapp å bruke dårlige og utrygge veier med stor risiko for IEDer og angrep. I tillegg fløy vi også sårede og døde innimellom, påpeker Jakobsen.

Morten Bøås er enig i med Sand og Jakobsen. - Norges bidrag med Hercules-fly, mener jeg har vært noe av det mest vellykkede ved hele MINUSMA-operasjonen. Det bidro til at man kunne forflytte seg effektivt rundt, sier han.

BEKYMRET

- Selv om operasjonen ikke har lyktes med mandatet, kan man ganske sikkert si at det neppe vil bli bedre for lokalbefolkningen nå som de drar, slår Bøås fast.

Jakobsen er bekymret for den videre situasjonen i regionen. - Ekstreme islamistiske grupperinger er en stor trussel i store deler av landet. Disse jobbet FN for å beskytte befolkningen mot, så det kan bli veldig interessant å se hvordan det går med landet hvis FN ikke får fortsette med fredsopprettende arbeid, sier hun. ➔

Katrine Jakobsen i Afghanistan.

Statsminister Erna Solberg og forsvarsminister Frank Bakke-Jensen får en omvisning i Camp Bifrost i 2019. Foto: Marius Brustad, Forsvaret

🇫🇷 WAGNER-GRUPPEN INN

Frankrikes rolle som en slags leder av operasjonen i Mali, mener Bøås ikke har vært heldig.

- Frankrike, som tidligere kolonimakt, har ønsket å beholde en viss kontroll i området. De er blitt oppfattet som ganske arrogante og nedlatende. Det kan man kanskje tillate seg hvis man gjør en god jobb, men når man mislykkes i å gjøre ting bedre, så mistet de fort støtten. Isteden har det vokst frem en anti-fransk motstand mot den tidligere kolonimakten i befolkningen, i det minste i Bamako. Frankrike sa også nei på spørsmål fra regjeringen om å forhandle med jihadistene, noe som ikke gjorde folk mer positive til Frankrike da de ikke anså at dette var noe de skulle bestemme, sier han.

Etter statskuppene i 2020 og 2021 har de

nye myndighetene i Mali vært kritiske til Frankrikes tilstedeværelse i landet. Forholdene førte til at Frankrike i 2022 bestemte seg for å avslutte de fransk-ledede militær-operasjonene Barkhane og Takuba. De trakk sine siste soldater ut av Mali i august samme år.

Det var tydelig at Frankrikes uttrekning fra Mali handlet om det dårlige forholdet til den sittende overgangsregjeringen. Goïta-Maïga-regimet har tydelig spilt på anti-franske holdninger i befolkningen for å legitimere sin politikk og grep om makten. Samtidig har russiske leiesoldater fra Wagner-gruppen blitt aktive deltakere i Mali-konflikten, på myndighetenes side. Russland har også blitt en viktig alliert for våpenleveranser, og mistenkes for å stå bak en del anti-fransk propaganda i regionen.

Forsvarets operasjonsmedalje for Mali. Foto: Torbjørn Kjosvold

MOURA-MASSAKREN

Ved å slippe inn leiesoldater, og bygge opp lokale militser, har regjeringen gitt fra seg mye av kontrollen over det militære nærværet i regionen. Det ble blant annet tydelig da over 500 mennesker ble massakrert av maliske styrker og Wagner-soldater i et koordinert angrep i mars 2022. Operasjonen, beskrevet av myndighetene som en antiterroroperasjon mot en al-Qaida-tilknyttet gruppe kjent som Katiba Macina, startet 27. mars 2022 – en travel markedsdag i byen Moura.

Ifølge en FN-rapport fløy et militærhelikopter over landsbyen og åpnet ild mot folk, mens fire andre helikoptre landet og slapp av soldater. Soldatene samlet folk inne i sentrum av landsbyen, og skjøt tilfeldig på dem som prøvde å rømme. Noen Katiba Macina-militeranter i mengden

– Ved å slippe inn leiesoldater, og bygge opp lokale militser, har regjeringen gitt fra seg mye av kontrollen over det militære nærværet i regionen. Det ble blant annet tydelig da over 500 mennesker ble massakrert av maliske styrker og Wagner-soldater i et koordinert angrep.

skjøt tilbake mot troppene. Minst 20 sivile og et dusin påståtte medlemmer av Katiba Macina ble drept. I løpet av de neste fire dagene antas minst 500 mennesker å ha blitt summarisk henrettet. En summarisk henrettelse er når man blir beskyldt for en forbrytelse, og umiddelbart likvidert uten rettsak.

MINUSMA UT

Alliansebyttet fra Frankrike til Russland har gjort regimets samarbeid med MINUSMA mer komplisert. FNs sikkerhetsråd vedtok derfor at MINUSMA skal avslutte operasjonen innen 2024, en avgjørelse som ble tatt noen dager etter at myndighetene i Mali uttalte offentlig at de ønsket at FN-styrken skulle forlate landet.

Både Russland og Kina har støttet Mali-regimets nye kurs. USA og de europeiske

Morten Bøås. Foto: Christopher Olsson, NUPI

”

- Bidragene har i stor grad vært fra fattige land, som opererer nesten uten ressurser og opplæring. Spørsmålet er om det har vært riktig personell for å gjøre en forskjell på et sted som Mali.

☞ medlemslandene i Sikkerhetsrådet har vært mer kritiske, spesielt til Wagners krigføring i Mali. De tre afrikanske medlemslandene har vært mer forsiktig med å kritisere myndighetene i Mali, blant annet av frykt for å forverre regimets samarbeid med MINUSMA.

STOPP FOR FN I AFRIKA

Bøås mener vi er i ferd med å se slutten på at FN har fredsopprettendestyrker i Afrika. - FN har snart ikke styrker igjen i Afrika, og det er ikke mange operasjoner i Afrika i nyere tid som blir sett på som vellykket. Jeg tror ikke det frister mye for FN å gå inn

igjen, sier han.

Et spørsmål er også hvem MINUSMA-operasjonen besto av. - Bidragene har i stor grad vært fra fattige land, som opererer nesten uten ressurser og opplæring. Spørsmålet er om det har vært riktig personell for å gjøre en forskjell på et sted som Mali, sier Bøås.

For FN er det en utfordring at det er fattige land som bidrar med flest soldater. Disse landene har ofte mange soldater, men en mindre profesjonell hær. Over 300 MINUSMA-soldater har blitt drept siden 2013, og bidraget regnes som verdens farligste operasjon.

RUSSLAND UT?

Bøås tror ikke Russland kommer til å være interessert i å opprettholde et høyt nærvær i området over tid. - Russland bruker store ressurser på krigen i Ukraina, og jeg tror ikke de har kapasitet eller ønske om å sende store mengder soldater eller utstyr til Sahel-området.

Sahel utgjør det tørre savannebeltet rundt

Sahara-ørkenen og strekker seg gjennom Senegal, Mauritania, Mali, Burkina Faso, Niger, Nigeria, Tsjad, Sudan, Etiopia, Eritrea, Djibouti og Somalia fra vest til øst. Det er for det meste fastboende bønder og nomader som bor i området.

LITE FOKUS PÅ UTTREKNINGEN

Katrine Jakobsen synes det er rart at det er så lite fokus på uttrekningen fra Mali, og hva maliveteranene tenker om det. - Man spør seg jo litt om hvorfor det er så liten interesse for det, sier hun.

Vegard Tromsdal er sjef Baseforsvars-bataljon, som er Luftforsvarets største avdeling innen styrkebeskyttelse. Avdelingen har tre ganger sendt ned rundt 35 soldater til Mali.

- De jeg har snakket med mener det ikke som noe stort nederlag at operasjonen ikke anses som vellykket. Vi følte vi gjorde en forskjell lokalt, og løste oppdraget på en god måte i forhold til det vi var satt til å gjøre. I vår rolle får vi kanskje ikke det store bildet av operasjonen så tett på, sier

Tromsdal. Han skulle allikevel ønske at det hadde gått bedre for operasjonen.

- Nå er det snart et år siden vi kom hjem, så vi har nok allerede fått det litt på avstand. Andre som var der i lengre perioder enn oss, føler det nok litt annerledes. Heldigvis mistet vi ingen i Mali, det tror jeg også har en del å si. Spørsmålet om det var verdt det, blir ikke så stort, sier han.

Morten Bøås tror nordmenn flest har et lite nært forhold til operasjonen i Mali. - Vi var i Mali i en kortere periode enn i Afghanistan, og vi har også hatt langt færre soldater der. En av de viktigste faktorene tror jeg også er at vi ikke har mistet noen soldater. Da har man gjort det ultimate offer, og det at vi mistet ti personer i Afghanistan, gjorde at folk fikk en veldig tilknytning til operasjonen. Allikevel vil jeg tro at det er et like aktuelt spørsmål for mange som har tjenestegjort i Mali, som for de som tjenestegjorde i Afghanistan, sier han.

Speider- jenta som ble forsvarstopp

Ingrid Margrethe Gjerde har hatt lederstillinger «overalt» i Forsvaret. Nå er hun nytilsatt sjef for Forsvarsstaben og nestkommanderende for Forsvarssjefen. Egentlig skulle den friluftsglade speiderjenta bli lege, men samholdet og mulighetene hun opplevde i Forsvaret sendte henne ut på en annen vei.

Fra hjørnevinduet på kontoret til sjefen for Forsvarsstaben i Myntgata 1 siver dunkelt, grått novemberlys inn over papirene på skrivebordet. Det høytidelige maleriet av Kong Harald på veggen over pulten, er imidlertid godt lyssatt og tar oppmerksomhet. Som en påminnelse om alvoret i oppgavene som skal løses her – for Konge og Fedreland.

Ansvar og alvor har aldri stoppet Ingrid Gjerde. Hun kommer rett fra stillingen som sjef for FNs fredsbevarende styrke i UNFICYP på Kypros, til utnevning i statsråd som generaløytant og sjef for Forsvarsstaben. Før det kan hun skilte med erfaring som kompanisjef i Telemark bataljon, sjef for Hans Majestet Kongens Garde, sjef for Krigsskolen og stabssjef i Hæren. Hun har også lang fartstid i tjeneste i internasjonale operasjoner med stillinger som troppssjef i Libanon, kompanisjef i Bosnia-Hercegovina og kontingentsjef i Afghanistan. Legg til erfaring fra både Forsvarsstaben og Forsvarsdepartementet, og det vil være rimelig å si at denne dama har hatt ➔

Ingrid Gjerde sammen med daværende sjef for Telemark bataljon Ole-Christian Emaus i 2018. Foto: Frederik Ringnes, Forsvaret

☞ over gjennomsnittet mye ansvar. Til tross for at dypt alvor er en underliggende faktor i hennes forpliktelser, er generalløyt-nant Gjerdes personlige fremtoning over-raskende varm, åpen, uanstrengt og smilende. Hun kunne nok blitt en god lege med et slikt lynne – om ting hadde gått etter den planen!

SPEIDERJENTE

I oppveksten i Bærum og Trondheim var Gjerde en ivrig speider, med en mor som også var aktiv i speiderbevegelsen. Ellers var det idrett og friluftsliv som gjaldt. Stabssjefen var en av fire søsken og tidlig en selvstendig type. Som eldste jente i søskenflokket fikk hun også mye ansvar for de yngre søsknene. Forsvaret var aldri i tankene hennes på denne tiden, men Gjerde husker at hun var

veldig bestemt på å bli lege fra hun var liten. – Det er tilfeldigheter som førte meg hit. Etter videregående kom jeg inn på legestudier i Tyskland, og var på venteliste i Norge. Jeg bestemte meg for å samle poeng til studiene mens jeg ventet. Gjennom guttevenner hadde jeg hørt mye snakk om befalsskolen og hvor tøft det var. Det gjorde meg litt nysgjerrig. Broren min dro meg mye med til Ungdommens Heimevern, så jeg hadde fått en smakebit. Det endte med at jeg søkte to-årig befalsskole, og under plikttjenesten som sersjant ble jeg sterkt oppfordret til å søke krigsskole. Jeg grep den sjansen, forteller Gjerde. Det viste seg at militæret var noe hun trivdes med, og hun oppdaget at det var svært mange muligheter i Forsvaret, både utdan-

nings- og yrkesmessig. Første oppdrag etter krigsskolen var som ung troppssjef i Harstad. - Det var en fantastisk tid, både faglig og på fritiden. Harstad er et eldorado for friluftsliv, så det ga fabelaktige muligheter. Selv om vi var få kvinner der, ble jeg godt mottatt og det var et bra miljø. Det gjorde at jeg fortsatte. Etter de fire pliktårene etter krigsskolen, var det ikke lenger noe spørsmål, jeg vurderte ikke noen annen vei enn Forsvaret, avslører hun.

Gjerde påpeker at en militærkarriere er spesielt spennende fordi det tilbyr en kombinasjon av det praktiske, fysiske og intellektuelle, noe hun selv opplevde fra starten. - Helt fra tidlig i min tjeneste har jeg hatt denne kombinasjonen, og så kan du velge å spisse deg inn på ulike ting. I begynnelsen

”

- Det var en fantastisk følelse å bygge team og få resultater. Det føltes utrolig meningsfylt.

hadde jeg en del tradisjonelle oppgaver som tropp- og kompanisjef i bataljon. Det er lederoppgaver med mye ansvar for unge mennesker, det må jeg si. Du må forstå både det taktiske og operasjoner, men først og fremst må du være en god leder for soldatene våre, og få de til å bidra inn i det store komplekset.

- Jeg husker spesielt godt tiden som fersk, ung troppssjef og den fantastiske opplevelsen av å bygge team og få resultater. ■

Ingrid Gjerde som kompanisjef i Telemark bataljon under øvelsen Strong Resolve i 1998. Foto: Torbjørn Kjosvold, Forsvaret

☑☑ Det følte utrolig meningsfylt, minnes hun.

Siden ble Gjerde bataljonssjef i Garden, sjef for Krigsskolen, jobbet noen år med langtidsplanlegging og kommunikasjon i Forsvarsdepartementet, og var stabssjef i Hæren.

- Så jeg har virkelig fått gjort mye forskjellig. Jeg sier til alle unge at det jeg tenkte minst på, er det som har vist seg å være mest

givende og tatt meg videre. Et eksempel er da jeg ble hentet inn av kommunikasjonssjefen for Forsvaret for å være talskvinne for Forsvarssjefen. Det var veldig langt unna noe jeg hadde tenkt på; jeg var ute i kompani da. Men for en fantastisk læringskurve det var. Det ga meg ny forståelse av Forsvaret, jeg var tett på toppsjefen vår og kommunikasjonfeltet var helt nytt for meg. Det var virkelig det som ga meg en helhetlig

”

- Vi bidro til fred og stabilitet. Vi er ute og bruker kjernekompetansen vår, som er å planlegge og lede operasjoner.

forståelse, men som også ble en «drive» for ønsket om å bidra til noe større i Forsvaret, forteller Gjerde.

HØYDEPUNKT Å VÆRE UTE

For stabssjefen har likevel høydepunktet i karrieren vært å være ute i internasjonale operasjoner. - Det kan jeg vel innrømme i et veteranmagasin, humrer hun.

- Det er tre aspekter som gjør det til høyde-

punkt. Jeg opplevde at vi gjorde noe meningsfylt, at vi bidro til fred og stabilitet. Det andre aspektet er at her kunne vi virkelig bruke faget vårt - vi er ute og bruker kjernekompetansen vår, som er å planlegge og lede operasjoner. Det tredje aspektet, som jeg har tenkt mye på, er at når du reiser ut med en enhet blir det et spesielt samhold, som jeg ikke har opplevd i noen andre sammenhenger. Alle er så dedikert til oppgaven vi har. Og så skal du aldri hjem og hente i barnehagen, eller på golftrening eller hva du nå enn holder på med. Oppdraget og avdelingen du jobber sammen med kommer alltid først.

- Det er også ytterpunkter i slike oppdrag. Det er dypt alvor, men for å stå i Alvoret må du bygge relasjoner med samhold, humor og ta vare på hverandre. Det er et spenn mellom følelser. Du får det harde med det myke, og det må du ha for å lykkes med oppdragsløsningen. Jeg, som mange andre, har kommet hjem og kjent på et visst savn eller en tristhet. Det tror jeg har med denne felles avdelingsfølelsen å gjøre, sier Gjerde. På spørsmål om hva som har gjort spesielt inntrykk på henne når hun har vært i operasjoner i utlandet, sier stabssjefen at man først gjerne tenker på det som er dramatisk, ➤

”
-Vi hadde en vogn med fire soldater som kjørte på en slik bombe. Det gikk bra med dem, men vognen var et totalvrak. Hadde vi fremdeles hatt de gamle vognene, hadde de vært borte den dagen.

☒☒ det å miste folk, fordi det gjør stort inntrykk. Men hun trekker fram et minne fra da det faktisk gikk bra, som et av dem hun alltid vil huske:

- Da jeg var styrkesjef i Afghanistan var det fem av våre som døde året før jeg deployerte. Så vi var virkelig forberedt og hadde forståelse for hvor alvorlig dette oppdraget var. På det tidspunktet vi dro hadde Forsvaret kjøpt inn nye «Dingoer» – mer pansrede vogner som var sikrere mot miner og vei-sidebomber. Vi hadde en vogn med fire soldater som kjørte på en slik bombe. Det gikk bra med dem, men vognen var et totalvrak. Hadde vi fremdeles hatt de gamle vognene, hadde de vært borte den dagen. Jeg ventet på sykestua da de kom evakuert inn fra hendelsen – levende. Jeg glemmer aldri øyeblikket da jeg så de fire levende guttene. Det gjorde

inntrykk. Det handler om det sterke i at det gikk bra, sier Gjerde.

Mange av utenlandsoperasjonene har blitt diskutert i etterkant, noe Gjerde synes er helt greit. Men hun påpeker at dette er noe man ikke kan fokusere på når man er ute.

- Noe av det vi soldater står i, er at du hører den politiske og faglige diskusjonen rundt operasjoner. Vi må imidlertid sette søkelys på oppdraget og gjøre det beste for å løse det som er demokratisk besluttet, for det er jobben vår. Når vi er ute, leter vi nok ubevisst eller bevisst etter hvor vi kan se positiv fremdrift. Så får andre vurdere i ettertid om det var riktig. Jeg synes absolutt det er riktig og viktig at kommisjoner vurderer militære operasjoner som Libya og Afghanistan. Samtidig forventer jeg at de som undersøker viser respekt for de som løste oppdraget på vegne av nasjonen vår,

Ingrid Gjerde i rollen som FNs styrkesjef på Kypros.
Foto: Thomas Haraldsen, Forsvaret

understreker hun, og legger til at hun også mener at Norge har vektlagt å finne løsninger med minimal bruk av makt: - Og dermed har jeg sett veldig mye positivt i de operasjonene jeg har vært i, legger hun til.

RESPEKT ER ESSENSIELT

Gjerde sier at hun har lært mye av erfaringene fra utenlandsoperasjonene, både når det gjelder det taktiske og det operative. Men det hun trekker frem som det viktigste hun har lært, handler om respekt.

- Jeg har jobbet mye med dialog med myndigheter, senest nå på Kypros, hvor jeg forholdt meg mye til forsvarssjefene på begge sider, men også folk på lavere nivåer. Det viktigste jeg har lært gjennom dette er hva respekt reelt betyr. Det å jobbe med å forstå hvorfor de tenker og handler som de gjør er alfa omega når du går inn et sted, om det er som militær styrke i operasjoner eller i dialogen med ledere, understreker Gjerde.

- Men du må gå inn med ydmykhet og være nysgjerrig på hvorfor de tenker og handler som de gjør. Det er også viktig å skille sak og person, og bygge relasjoner selv om du er dypt uenige i handlingene de gjør. Jeg så viktigheten av det på Kypros, men også andre steder. Da jeg reiste hjem derfra, hadde jeg hatt mange vanskelige samtaler med de militære sjefene på begge sider. Jeg opplevde imidlertid at det var respekt på begge sider og god tone, noe som gjorde det mye enklere å gå inn i de vanskelige samtalen, påpeker hun.

Et tredje lærdom Gjerde drar frem er fleksibilitet.

- Du kan ikke komme til operasjoner eller forhandlingsbord og tenke at det kun er en ➤

Gardesjef Ingrid Gjerde og ordfører Per Ditlev Simonsen ved Hans Majestet Kongens Gardes 150 års-jubileum i Oslo i 2006. Foto: Torgeir Haugaard, Forsvaret

☞ Løsning, fremfor å se etter gode kompromisser. - De ved forhandlingsbordet må også være bemyndiget, det vil si at de ikke er nødt til å dra tilbake å sjekke med noen høyere. Når vi går til forhandlinger er det viktig å kunne ta det videre der og da. Der- som du må tilbake til høyere hovedkvarter først, så lukker det seg gjerne muligheter. Det har jeg sett med nasjoner ute.

ENDRET SEG MYE FOR KVINNER

Gjerde er en av få kvinnelige toppsjefer i Forsvaret. Selv føler hun ikke at det har vært vanskelig på være kvinne i Forsvaret, men ser at forholdene har endret seg mye på de 36 årene hun har vært i tjeneste. - I begynnelsen opplevde jeg at det var

mange festtaler. Man åpnet alle posisjoner for kvinner og det var mange som uttrykte hvor flott det var med kvinner for det sosiale miljøet. Så det var enten politisk korrekthet eller mest for det sosiale at det var bra med kvinner. Men det har jeg opplevd at har endret seg. Nå respekteres kvinner for kompetansen og det de står for. Vi må ha de beste og da må vi jo rekruttere fra hele befolkningen. - Jeg har ikke opplevd at det er vanskelig å være kvinne i Forsvaret, men jeg har kanskje vært heldig med sjefer og medarbeidere. Da jeg kom inn på 80-tallet, hadde jeg nok tilnærmingen om at jeg måtte tilpasse meg kulturen, mye mer enn det folk gjør i dag. Og det er bra. Det var mye jeg reagerte på, som kvinner og menn i dag ikke ville synes

er greit, men tenkte at sånn er det i Forsvaret. Jeg har reflektert mye på det, og en del av det ønsker jeg ikke at mine barn skal måtte tilpasse seg, sier hun.

Gjerde mener vi har kommet videre, men opplever også at det ennå er en vei å gå - Vi er preget av at vi er et forsvar bygd for menn, av menn. Slik det også er i mange andre samfunnsinstitusjoner, og det tar mange år og endre det. Det tar jeg på alvor. Jeg tror aldri vi kommer helt i mål med det. Vi må ha søkelys på organisasjonskultur og vi må favne et stort mangfold. Mange kategorier av menn føler seg heller ikke hjemme i Forsvaret. Vi trenger et spenn av mennesker som vi burde inkludere på en bedre måte, sier hun.

”

- Vi er preget av at vi er et forsvar bygd for menn, av menn. Slik det også er i mange andre samfunnsinstitusjoner, og det tar mange år og endre det.

REORGANISERT STAB

I sin nye stilling er rekruttering en av hovedutfordringene, påpeker Gjerde.

- Vi har våre hovedleveranser. Utover disse er rekruttering en utfordring. Jeg kom inn her til en reorganisert stab, som hadde gått gjennom en omstilling. I grove trekk innebærer det at vi nå skal jobbe mer helhetlig og strategisk; vi skal jobbe mer på tvers av avdelingene og i større grad med prosesser med bidrag fra de ulike søylene. Det betyr at vi må være godt koordinerte. Forsvarsstaben har tre hovedoppgaver: Være rådgiver for Forsvarssjefen, realisere beslutninger, politiske eller forsvarsmessige, og til slutt kontrollere virksomheten. Det er ikke noe som ikke har en økonomisk side, en personellside eller operativ side. Vi må tenke stort på det, og være langsiktige og helhetlige. Det handler om styring og utvikling, sier Gjerde.

Det er en betydelig oppgave, men stabssjefen har ikke prestasjonsangst.

- Jeg synes det er kjempeinteressant å få muligheten til å få staben til å virke etter intensjonen, og påse at våre leveranser blir kvalitativt gode. Det handler om mye av det jeg har erfaring fra tidligere. Det er en veldig fin og kompetent gjeng jeg har med meg, men vi trenger litt tid og godvilje fra departementet og politisk ledelse, og at organisasjonen støtter oss til vi virker optimalt, påpeker hun.

Ellers er rekruttering det Gjerde opplever som Forsvarets hovedutfordring akkurat nå. ➡

*Ingrid Gjerde, Military Tattoo i 2018.
Foto: Anette Ask, Forsvaret*

- Derfor må vi tenke hvordan vi skal rekruttere, beholde og rerekruttere de riktige menneskene. Vi må også vurdere om det er andre måter å gjøre ting på. Kan teknologi hjelpe med noe?

☞ - Jeg mener selv, og er godt samsnakket med forsvarssjefen i dette, at vi trenger riktig kompetanse for i dag og for fremtiden. Vi trenger volum, men det er også en del gap på spesielle områder, eksempelvis teknikere og helsepersonell.

Hun innrømmer at det er tøff konkurranse om de samme kroppene og hodene, og tror ikke det er noe som går over.

- Derfor må vi tenke hvordan vi skal rekruttere, beholde og rerekruttere de riktige menneskene. Vi må også vurdere om det er andre måter å gjøre ting på. Kan teknologi hjelpe med noe? På noen områder er det mulig, blant annet har vi redusert kraftig innen HR. Men ute i operasjoner hvor det handler om sikkerhet og å være fysisk til stede, er det begrenset hvor mye vi kan tenke smartere, sier Gjerde.

Hun mener det er kategorier som kan settes ut til andre utenforstående, blant annet noe vedlikehold.

- Kanskje kan industrien ta det, eller vi kan samarbeide med andre nasjoner. Vi må også tenke kreativt. For eksempel når det gjelder veteraner. De er jo ressurser i samfunnet. Kan vi hente de inn til lengre eller kortere operasjoner nasjonalt eller internasjonalt? Et eksempel på dette er støtten vi har gitt til å utdanne ukrainere. Vi har begynt med dette, men jeg tror det har et kjempepotensial, påpeker Gjerde.

TAR FRYKTKULTUR PÅ ALVOR

Gjerde tror at tillit til Forsvaret også er viktig for å nå de riktige menneskene. Når det gjelder hendelsene som har vært rapportert i media, hvor folk har følt seg mobbet og trakassert, og beskrev en frykt-

kultur på toppen av Forsvaret, sier stabssjefen at hun tar det veldig alvorlig.

- Vi, mer enn de fleste, er avhengige av tillit i befolkningen, men også internt. Hvis du skal jobbe med de mest krevende sakene, som krig og konflikt er – med våpen i hånd – er vi helt avhengige av at befolkningen stoler på oss i forhold til sin egen trygghet. Også internt må du være trygg på de du jobber sammen med. I krevende operasjoner må du være trygg på at kvinnen eller mannen i sidegropen eller i avdelingen, er til å stole på. Det tar vi på alvor.

Hun mener at det er gjort mye bra arbeid i Forsvaret, men påpeker at man åpenbart ikke har vært flinke nok.

- Nå er det mange grep som tas. Det viktigste er grepene som blir tatt ute i avdelingene, som kanskje ikke får så mye oppmerksomhet. Men også på toppen, at vi har opprettet en avdeling som skal støtte hele virksomheten i dette, er svært viktig. Det er mange ulike veier inn og vi har fokus fra toppledelsen hele veien nedover. De har virkelig forstått det nå. Vi har for eksempel en kampanje som heter «Ikke på mitt lag». Den handler mye om å ha samtaler om hva tillit er. Å bli bevisst på det og snakke om det, tror jeg er veldig viktig. Det er ikke små utfordringer Gjerde står ovenfor, men det er helt klart at dette er en stabssjef som er motivert for jobben.

- Jeg tar oppdraget på alvor, og er veldig ydmyk. Det er en stor og krevende oppgave. Men jeg gleder meg også! Det har nok mye å gjøre med at jeg ikke står alene. Og jeg har veldig tro på de rundt meg, avslutter stabssjefen.

FN-erstatning: - Veien har vært lang

Arild Lihaug og Bjørn Dávøy har lenge engasjert seg i skadde veteraner. De siste fem årene har mye av tiden gått til å mase på norske myndigheter og å bistå veteraner og etterlatte i forbindelse med FNs erstatningsordning. Det har fungert.

- Er det en ting jeg ikke takler, så er det urettferdighet, sier Arild Lihaug. Han har akkurat parkert bilen utenfor huset til Finn og Gunvor Grotle. De mistet sønnen i en

ulykke i Libanon i 1989. Bortsett fra noen kroner fra en privat forsikring, har Grotle-familien ikke mottatt noen kompensasjon for tapet av sønnen. De har heller ikke visst at de hadde krav på noe slikt.

SØKE ERSTATNING

I 2020 gjorde Lihaug og Dávøy dem oppmerksomme på FN-erstatningen. Det skulle gå tre år, men i november 2023 fikk de omsider positivt svar. At fysisk og psykisk skadde FN-veteraner og deres etterlatte

Arild Lihaug (t.v.) og Bjørn Dávøy har lagt ned tusenvis av timer på Bjørns kjøkken i arbeidet for veteraner. Foto: Privat

kunne søke erstatning gjennom en ordning i FN, var en godt bevart hemmelighet frem til 2019.

Året før, i 2018, fikk Arild Lihaug og Bjørn Dávøy veteranprisen for innsatsen de gjør for skadde veteraner. En gruppe de selv tilhører, men som de ofte trosser egne forutsetninger for å hjelpe.

- Jeg hørte først om FN-erstatningen gjennom andre veteraner i Canada og Danmark, og så begynte jeg å lete på FNs egne sider, sier Bjørn Dávøy.

Han får med seg Arild Lihaug og Odd Helge Olsen for å forsøke å nøste opp i regelverket.

- Vi fant ut at dette er erstatning også norske FN-veteraner og deres etterlatte kan ha krav på, sier Lihaug.

De henvender seg både til FN, Forsvarsdepartementet (FD) og veteranorganisasjonene,

”
- Fra 2019-2020 skriver jeg nærmere 400 eposter til FD. Vi følte det hastet litt for flere av de potensielle søkerne var både 80 og 90 år. **ARILD LIHAUG**

men møter stengte dører. Til slutt går Dávøy til VG, som lager en sak om at norske veteraner kan ha rett på erstatning fra FN. Da begynner hjulene sakte å rulle.

I mai 2019 opplyser Forsvarsdepartementet at det ikke gis erstatning for samme skade fra både FN og Norge, og at FNs ordning er lik en ordning Norge har. Dette viser seg imidlertid å være feil.

- Fra 2019-2020 skriver jeg nærmere 400 eposter til FD. Vi følte det hastet litt for flere av de potensielle søkerne var både 80 og 90 år. Vi etablerte en nettside for å få ut informasjonen. Vi har skrevet ufattelig mange artikler og lagt ut mye juridisk materiale, sier Lihaug.

ENDELIG SKJER DET

Fire måneder senere snur FD. «FD vil nå be Forsvaret informere om denne ordningen og etablere et system for å fremme eventuelle krav til FN», skriver departementet i en e-post til VG. «I 1997 foretok FN en endring i dette systemet. Denne endringen har ikke FD vært kjent med,» skriver FD.

FD har derimot vært kjent med ordningen før 1997, da det var en kompensasjonsordning. FN har betalt erstatninger for dødsfall og uførhet i nesten hele sin historie, formalisert første gang for United Nations Emergency Force (UNEF) i 1956. I hovedtrekk gikk denne ordningen ut på at nasjonene selv betalte ut kompensasjon til egne soldater og etterlatte, og deretter fikk

I høst fikk Arild Lihaug Board of Nordic Veteran Federations medalje i sølv, blant annet for sin innsats med FN-erstatningen.

☒☒ refundert deler av beløpet av FN. Kompensasjonen fra FN gikk med andre ord ikke til enkeltpersoner, og det var ikke opp til disse å søke. I 1997 ble dette endret til en erstatningsordning, og det er denne endringen FD sier de ikke ble oppmerksom på før i 2019.

ANERKJENNELSE

Siden saken ble kjent i 2019 har det også vært flere endringer i forhold til hva erstatningen åpner for å søke om. I utgangspunktet tolket man det som at ordningen bare gjaldt for hendelser etter 1997, men det viser seg at det er mulig å søke erstatning også for ting som ligger lenger tilbake i tid. Et annet tema

har vært om etterlatte uten forsørgerbyrde har hatt rett på erstatning.

- Det hadde de i utgangspunktet ikke, men det har de nå. Det synes jeg er flott! Det er stort. Det er ikke bare penger det handler om, det er en anerkjennelse. Nå blir de endelig sett, sier Dávøy.

Han har selv fått FN-erstatning. Dávøy tjenestegjorde som geværmann i Libanon i 1984 og i 1990 som patruljehundefører. Her hadde han flere problematiske opplevelser, som førte til at han i dag er arbeidsufør.

- Jeg har hatt en fin tjeneste, jeg. Jeg hadde aldri tenkt at jeg kom til å få noen ettervirkninger. Det gjorde meg egentlig ganske flau, men så fant jeg ut at det var jo mange

”

- Jeg søkte FN-erstatning fordi jeg mente det var min rett. Det har vært en lang vei å gå. Det tok fem år før jeg fikk svar. Håpet er at veien skal være kortere for de som trenger det i fremtiden. **BJØRN DÅVØY**

som meg. Men det var en tid hvor jeg var fryktelig dårlig, sier han.

Han beskriver en periode med alkoholmisbruk og selvmordsforsøk. Et liv hvor han hadde brutt båndene med familien og var fryktelig ensom. - Det har vært en lang vei, og jeg har også hatt min kamp med Nav. Men jeg ble bedre.

- Jeg søkte FN-erstatningen fordi jeg mente det var min rett, sier han. - Det har vært en lang vei å gå. Det tok fem år før jeg fikk svar. Håpet er at veien skal være kortere for de som trenger det i fremtiden. - Det handler vel om å rette opp i noe som er en urett, sier han.

Hjemme hos Grotlefamilien blir Arild Lihaug

tatt godt imot. - Familien er blitt våre venner, sier Lihaug. I dag er det faren, Finn Grotle, som skal feires. - Vi har ordnet en skikkelig bursdagspresang, sier Lihaug. Denne dagen skal Silje Gjendal (Frp) stille spørsmål til Forsvarsministeren i Stortinget. «Vil forsvarsministeren snarlig ta initiativ til å rydde opp i rotet med norsk erstatning til etterlatte?» spør hun, blant annet med tanke på FN-erstatningen.

UBESVARTE SPØRSMÅL

For fortsatt er det ubesvarte spørsmål rundt FNs erstatningsordning. Hadde FD orienteringsplikt, selv om de ikke selv var klar over endringen i ordningen? Ligger plikten hos ➔

Arild Lihaug (t.v.) og Bjørn Dávøy gjør også mye arbeid for veteraner i organisasjonen Intops Bergen og omland – Opp og ut.

🗨️ FN? Bør de som blir innvilget FN-erstatning da få tilbakebetalt renter? Og hvordan regner FN ut erstatningen? Samtlige inn-vilgelser har fått en betydelig avkortning i méngrad i forhold til det de har fått i norske erstatningssaker. Ingen kan svare på hvorfor.

- Vi har hatt mye juridisk hjelp fra mange advokater. Det er omstendelige prosesser. Jeg mener helt klart søkere burde fått juridisk bistand av FD, slik som man gjør i Danmark. Det er tungt å finne ut av alt selv, spesielt når man i tillegg er skadet på en eller annen måte. Det kan være tøffe saker, sier han. - Det ender med at mange gir opp uten å finne ut om de har krav på noe. Utbetalingene begynte i fjor, og har økt i omfang i år. Så langt er det rundt 100 saker som har gått gjennom systemet og fått innvilget erstatning. Lihaug mener potensialet er betydelig større. - Dette gjelder ikke bare Libanon, men også Somalia, Balkan, Mali, Sør-Sudan og så videre, sier han. Han trekker ofte frem teamet, som ha kaller dem. - Odd Helge, Bjørn Dávøy og meg selv ... Vi utfyller hverandre og har forskjellige roller. Jeg er uendelig takknemlig for at jeg har dem. Det kan være tungt å få telefoner fra mennesker som er langt nede, som man

prøver å hjelpe, men noen ganger kommer vi til kort.

HEDERSMEDALJE

I høst fikk Arild Lihaug Board of Nordic Veteran Federations medalje i sølv, blant annet for sin innsats med FN-erstatningen. I innstillingen står det: «Arild Lihaug er grunnlegger og medformann i veteranorganisasjonen Bergen Opp og Ut. I denne rollen har han jobbet utrettelig for å støtte veteraner i nød, blant annet ved å fronte saken deres eller dele ut matbokser til de som trenger det. De siste fire årene har hans forpliktelse til å argumentere for, og bistå veteraner i prosessen med å sende erstatningskrav til FN – gjennom det norske Forsvarsdepartementet – og deretter i etterkant av prosessen, å stille spørsmål ved vedtak og anvendelse av regler og forskrifter. Arbeidet hans har resultert i endringer innenfor FN-systemet og det har utfordret det norske byråkratiet ved å søke løsninger fremfor å styrke prosessene. De nordiske landene har lagt merke til hans arbeid og høstet av Arilds erfaringer. Han har åpnet noen veier også for veteraner i andre nordiske land.»

Bli medlem av Norges største veteranorganisasjon

Meld deg inn på www.nvio.no
Husk å påføre medlemsnummer ved verving!

NVIO

EN ORGANISASJON FOR ALLE VETERANER

ORGANISASJONSNYTT S.42-51

- TILDELT HEDERSMEDALJE
- TAKK FOR INNSATSEN, VETERANER!
- MARKERING AV «OPERASJON MARTIN RED» 80 ÅR
- LESERINNLEGG: VIGAR AABREK
- HEDERSTEGN TIL LARS LERVIK

Hederstegn til Lars Lervik

1. november fikk sjef Hæren, Lars Lervik, NVIOs hederstegn i sølv. Innstillingen lød som følger:

"Som sjef Hæren har Lars Lervik satt fokus på ivaretagelse av personellet. Hæren har videreutviklet ettårsprogrammet for ivaretagelse av veteraner fra internasjonale operasjoner på en meget god måte. Generalen tok tidlig til orde for å utvide veterandefinisjonen da han føler at anerkjennelsen og ivaretagelsen av personellet ikke er god nok. Innenfor sin myndighet har han besluttet at de som tjenestegjør i internasjonal innsats for Hæren skal ha samme oppfølging som de som har vært ute i internasjonale operasjoner. Dette har blitt meget godt mottatt, og selv det politiske miljøet har deltatt på hjemkomstseremoniene.

Generalens narrativ støtter godt opp under NVIOs arbeid med å få satt diskusjon av veterandefinisjonen på dagsordenen. I tillegg viser han i handling at han er opptatt av individet og oppfølging av de som har løst et oppdrag på vegne av Norge." Hederstegnet ble overrakt av NVIO-president, Ole-Asbjørn Fauske. Vi gratulerer!

30-årsjubileum på Elverum

NVIO avdeling Hedmark feiret sitt 30-årsjubileum på Elverum 18. november. Forsvarets veteraninspektør, Morten Henriksen, deltok sammen med blant andre ordfører i Elverum, Lillian Skjærvik, ordfører i Åmødt, Ole Erik Hørstad og leder NVIO Hedmark, kommandørkaptein Karl-Erik Aalen.

Gratulerer og takk for

På selveste FN-dagen var det duket for medaljeseremoni på Forsvarsmuseet, Akershus festning.

FOTO: HÅVARD STRAND

Fire medaljemottakere skulle overrekkes Forsvarets medalje for internasjonale operasjoner og to Tysklandsbrigadens veteranforbunds medalje.

Medaljene ble tildelt Rudolf Henrik Michelsen, Svein Fosse (post mortem), Baldrian A. Haugen, Vidar Samuelson, Ole Morten Eriksen og Cecilie ønsker ikke etternavn på trykk. I tillegg til tjeneste i Tysklandsbrigaden, ble medaljene gitt for tjeneste i UNIFIL, UNIKOM og SFOR.

innsatsen, veteraner!

Grønnvoll gård.

Markering av «Operasjon Martin Red» 80 år – «den 12. mann» Jan Baalsrud

NVIO AVD. TROMS

NVIO avd. Troms har på tradisjonell måte arrangert sitt årlige høsttreff i Skibotndalen i 1.-3. september.

Det såkalte «Helligskogentreffet» ble avholdt ved Forsvarets grensevaktforlegning i Helligskogen og samlet over 40 veteraner tilknyttet lokalforeningene i Tromsø, Troms, Harstad og Ofoten. - NVIO avd. Troms gjennomførte et meget vellykket og godt organisert arrangement med flere aktiviteter, konkurranser, nydelige måltider og trivelig sosialt veteranfelleskap, sier styremedlem i NVIO avd. Ofoten, Jostein Pedersen.

Det er i år 80 år siden tragedien med fiskebåten M/K Brattholm i Toftefjorden (Rebbenesøya) den 30. mars 1943, da sabotasjeoppdraget «Operasjon Martin Red» mislyktes. I samarbeid med NVIO avd. Troms arrangerte NVIO avd. Ofoten en dagstur lørdag 2. september, som 80-årsmarkering til minne om grusomhetene som følge av tragedien. Programmet besto i å hedre de til sammen 15 mennene som ofret sitt liv knyttet til operasjonen, og for å vise vår anerkjennelse til krigshelt Jan Baalsrud, «den tolvte mann», kjent som den eneste som overlevde etter en dramatisk flukt som varte i to måneder. NVIO avd. Ofoten hadde leid inn minibuss, og tok med 16 deltakere fra

Helligskogen til Furuflaten med besøk til Baalsrud-utstillingen (Baalsrud-stiftelsen) og Grønnvoll gård. Der fikk de treffe eneste gjenlevende tidsvitne fra Baalsruds flukt fra okkupasjonsmakten, Ottar Pedersen (93 år). - Ottar fortalte om sitt møte med Jan Baalsrud som 13 år gammel guttunge, da Baalsrud ramlet inn døra i forkommen tilstand på Grønnvoll. Turfølget fikk også se låven der Baalsrud lå gjemt i høyet, uvisst hvor lenge, forteller Pedersen. Turen fortsatte til Årøybukt, nå nedlagte Årøybukt fort, med guidet omvisning hos dagens eiere, Aurora Spirit Distillery. Etter dette fortsatte turen med ferge over Lyngenfjorden videre til Sandeng gravlund i Mann-

Baalsruds grav.

dalen hvor Jan Baalsruds urne etter hans eget ønske er satt ned i graven til en av hans hjelpere, Aslak Fossvoll. På gravstedet holdt Jostein Pedersen en kort appell før turfølget la ned krans samt en bukett med 15 røde roser til minne om samtlige menn som ga sitt liv på ulikt vis – grusomme henrettelser ved skyting eller i konsentrasjonsleir. Seremonien ble avsluttet med å synge «Barndomsminner fra Nordland», som Jan Baalsrud var særskilt glad i. Deretter gikk turen videre til «Hotel Savoy» i Revdalen, den lille sjøbua, eller tømmerkoia, hvor Jan Baalsrud tilbrakte 12 døgn og amputerte 9 tær med tollekniv på grunn av koldbrann etter forfrysning.

- Programmet ble avsluttet med retur til NVIO avd. Troms sin «camp» i Hellegskogen, hvor alle var samlet til hyggelig veteranfelleskap og sosialt samvær, med hjemreise søndag formiddag, avslutter Pedersen.

Hotel Savoy.

Norske veteraner

Leserinlegg

Vigar Aabrek

I dagens spørsmål om hvorledes vi skal definere en veteran fra Forsvaret kan vi ta utgangspunktet i at vi siden 2. verdenskrig har brukt betegnelsen «Krigsveteran» for alle nordmenn som kjempet på alliert side, og at vi i dag ikke har flere norske Krigsveteraner som lever. Men vi har fått veteraner som i etterkrigstiden har forsvart freden både hjemme og ute. Det er veteraner fra internasjonale operasjoner, hvor noen har opplevet å delta i krigshandlinger, og vi har veteraner fra vår gamle verneplikts-hær under Den kalde krigen som tjenestgjorde i Sjøforsvaret, Luftforsvaret og Hæren i månedsvis under krigstruende skyer, samt dagens vernepliktige som lever på grensen av krig hjemme og ute.

Med årene har veteranene organisert seg, og det har blitt en ære å være veteran. Det synes naturlig at disse, etter dimisjon, samles under en veteranbetegnelse: «Norske veteraner», og at det må være tilbakelagt for eksempel ett års tjeneste i Forsvaret for å få denne status.

Den norske hær som Kristian 4. etablerte i 1628 var en norsk organisasjon som gjødslet norsk nasjonalisme og kultur frem til vår selvstendighet som nasjon. Veteranene fra 1905 var de første som organiserte seg, men før den tiden led tusenvis av norske menn vondt i Flåten og i Hæren. Norge har følgelig hatt veteraner i flere hundre år, og ettersom det å være veteran er blitt et kjent begrep, bør vi også identifisere vår første veteran. Da kan det synes rimelig å gå tilbake til Den store nordiske krigen og vår norske hær.

Etter det mislykkete angrepet på Norge i 1716 angrep Karl 12. på ny Norge i 1718. Mens han i 1716 hadde gått forbi Fredriksten festning ved

Fredrikshald, ville han i 1718 først ta festningen og deretter gå mot Christiania. Han innledet beleiring. På festningen tjenestegjorde da Jo Vedlo Hodne, født i 1694, sønn av bonden Bjarne Lund Hodne. Jo Vedlo ble skrevet ut til Det Nord Hordlandske reservekompani av det Bergenshusiske Infanteriregiment hvor han gjorde tjeneste i Frantz Butlers kompani. Jo Vedlo var om natten 10./11. desember på vakt ved festningsmuren. Samme natt var Karl 12. på inspeksjon i løpegravene som ble gravet frem mot festningsmuren. Kongen var uforsiktig, og han ble skutt gjennom hodet mens han stu-

derte arbeidet. Det er aldri stadfestet hvor det skuddet kom fra, men det gjorde slutt på felttoget mot Norge. Jo Vedlo kom tilbake til Myking i 1719 og overtok gården etter sin far.

Mange år senere fortalte Jo Vedlo til en venn at han under vaktjeneste den natten Karl 12. ble skutt hadde observert noe som blinket i løpegravene han overvåket, og han hadde skutt mot dette, og observert en bevegelse som antydte treff. Da det senere ble klart at Sveriges konge falt den natten, ble Jo Vedlo felen, og redd for at det var han som hadde tatt livet av kongen, og han nevnte ➔

Tildelt Board of Nordic Veterans Federations medalje

Arild Lihaug er tildelt Board of Nordic Veterans Federations medalje i sølv.

«Arild Lihaug er grunnlegger og medformann i veteranorganisasjonen Bergen Opp og Ut. I denne rollen har han jobbet utrettelig for å støtte veteraner i nød, blant annet ved å fronte saken

deres eller dele ut matbokser til de som trenger det. De siste fire årene har hans forpliktelse til å argumentere for, og bistå veteraner i prosessen med å sende erstatningskrav til FN – gjennom det norske Forsvarsdepartementet – og deretter i etterkant av prosessen, å stille spørsmål ved vedtak og anvendelse av regler og forskrifter. Arbeidet hans har

resultert i endringer innenfor FN-systemet og det har utfordret det norske byråkratiet ved å søke løsninger fremfor å styrke prosessene. De nordiske landene har lagt merke til hans arbeid og høstet av Arilds erfaringer. Han har åpnet noen veier også for veteraner i andre nordiske land,» står det blant annet i innstillingen. Gratulerer!

☞ ikke hendelsen for noen.

I årene som fulgte slo dette tilbake på hans sinn og psykiske helse. Vi kaller det i dag PTSD.

Med årene kom hans historie frem, og det ble etterhvert formidlet fra slekt til slekt at det var Jo Vedlo som skjøt Karl 12. og reddet oss fra Sverige. Dette utviklet seg til at Ungdomslaget og bygdefolket i 1928 reiste en støtte over Jo Vedlo på Myking i Alver kommune. Innskriften på Jo Vedlos minnesmerke er: «Jo Vedlo Hodne Banemann åt Karl 12.»

Vår første veteran har siden blitt vel ivaretatt, og hver 17. mai blir det lagt

ned blomster på hans minnesmerke. Om det kan reises tvil om hans bedrift, er han likevel den første veteran i nyere tid som har fått sitt minnesmerke. Hans status som veteran er vel dokumentert etter åtte år i Arméen, og han representerer mange tusen nordmenn som var utkommandert i Den store nordiske krigen. Og kanskje var det han som skjøt Karl 12. Yngve Nedrebø sier i Bergens Posten 2/2007 at: «Jo Vedlo sannsynligvis var med på å skyte mot de svenske løpegravene», og Dan H. Andersen konkluderer på side 459, etter å ha vurdert hvem som skjøt

Kongen: «Så indtil der dukker nye beviser op er det mest rimeligt at regne med, at Karl 12. ble dræpt af en norsk kugle fra en musket eller af et druehagl fra de kardæsker som nordmændene afskød i rigelig mængde.»

Kilder:

Dan H. Andersen: *Store Nordiske Krig. 1711-1721 Trumf og Tragedie Politikens Forlag 2021*

Yngve Nedrebø: *Bergens Posten 2/2007 Statsarkivet i Bergen*

FORBUNDSSTYRET 2021-2023

President
Ole Asbjørn Fauske
Tlf: 916 18 464
ofauske@yahoo.no

Visepresident
Trude Marie Nilsen
Tlf: 905 68 240
trudemarie.nilsen@redcross.no

Styremedlemmer:
Sven-Kristian Løvteit
Tlf.: 990 94 408
lotveit68@yahoo.no

Philip Lautin Jackson
Tlf: 400 53 884
philiplautin@gmail.com

Jon Kenneth Hytten
Tlf.: 901 54 855
jo-hytte@online.no

Rune Greve
Tlf.: 404 19 396
runegreve@live.no

Rune Meier
Tlf: 934 80
rune.meier@gmail.com

Vararepresentanter:
Even Moen
Tlf: 908 89 891
Øivind Moldestad
Tlf: 901 53 092

Roy Johnsen
Tlf.: 911 56 226

Jan Kai Torvanger
Tlf: 917 03 466

Linéa Emma Meese
Höglund Tlf: 414 50 512

Husk
Kameratstøtte-
telefonen:
800 48 500

Les Veteran digitalt
NVIO har samlet noen
av de mest interessante artiklene
fra Veteran på Veteranmagasinet.no.

Her kan du også lese
hele bladet digitalt, med spennende
ekstramateriale som flere bilder,
videoer og lydfiler – tilpasset mobil,
nettbrett eller desktop.

Følg oss på sosiale medier: Facebook, Instagram, Twitter, Snap og LinkedIn

@norges_veteranforbund

nvio.no

@norskeveteraner

Forbundets høye beskytter:
Hans Majestet
Kong Harald V

**Norges Veteranforbund for
Internasjonale Operasjoner**

Sekretariatet:
NVIO, bygning 60
P. B. 1550 Sentrum
0015 Oslo
Telefon 940 12 200
post@nvio.no

Forbundets hjemmeside:
www.nvio.no

Bankgiro 5082.07.40278
Org.nr. 971 245 433
BIC: DNB ANOKK XXX
IBAN: NO 4850820740278

Generalsekretær:
Bjørn Robert Dahl
Mobil: 990 96 913
brdahl@nvio.no

Forbundssekretær:
Per Olav Vaagland
Mobil: 970 48 999
povaagland@nvio.no

Redaktør:
Hege Kofstad
Mobil: 412 33 448
hege.kofstad@nvio.no

Kommunikasjonsrådgiver:
Siri Jørgensen
Mobil: 934 00 624
siri@nvio.no

Økonomi:
Patricia B. Flakstad
Mobil: 920 86 701
patricia.flakstad@nvio.no

**Husk å melde
adresseforandring
til NVIO**

Returadresse: P.B. 1550 Sentrum, 0015 Oslo

Stiftelsen Veteranhjelp

Bilde: @instagramanders (Anders Nilsen)

VETERANER HJELPER VETERANER

Stiftelsen Veteranhjelp er opprettet for å kunne gi øyeblikkelig økonomisk hjelp til veteraner og nærmeste familie som befinner seg i en prekær økonomisk situasjon. Vi har allerede hjulpet mange, men er avhengig av bidrag for å hjelpe flere veteraner.

Støtt oss med valgfritt beløp til konto nr. 7058 31 07302

Vipps kan også benyttes: 25550

